МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

ФАКУЛТЕТ ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(Проф. д-р С. Харизанова, дм)

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

„Глобални тенденции на общественото здраве”

За придобиване на образователно-квалификационна степен **„Магистър” (2 семестъра)**

професионална квалификация:

„Управление на здравни грижи“

от професионално направление „Обществено здраве“,

задочна форма

Учебната програма

е приета на Факултетен съвет с Протокол № 07/23.06.2026г.

Влиза в сила от учебната 2026/2027 год.

Пловдив, 2026

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ

ЕПИДЕМИОЛОГИЯ НА ЗДРАВЕТО

Факултет/филиал

Факултет по Обществено здраве

Катедра

Социална медицина и обществено здраве

Професионално направление (на курса)

7.4. Обществено здраве

Специалност

Управление на здравните грижи

ОПИСАНИЕ

1. **Наименование на курса**

Епидемиология на здравето

2. **Код на курса**

3. **Тип на курса**

Задължителен

4. **Равнище на курса (ОКС)**

ОКС „Магистър”

5. **Година на обучение**

1

6. **Семестър/триместър**

2-ри семестър

7. **Брой ECTS кредити**

3,2

8. **Име на лектора**

Доц. д-р Елеонора Христова-Атанасова, дм

9. **Учебни резултати за курса – усвоени знания, умения, компетенции (цели)**

Успешно завършилите обучението по тази учебна дисциплина:

1. Ще знаят:

- основните компоненти и принципи на общественото здраве в глобален аспект;
- основните детерминанти на здравето и здравни индикатори;
- действащите краткосрочни и дългосрочни програми на Световната здравна организация и Европейския съюз за действие в областта на общественото здраве;
- прилаганите стратегии за превенция и отговор на заплахи от заразни и хронични социално значими болести;
- редките болести като обществено здравен проблем в глобализираното общество;
- обществено здравните проблеми на специфични популации и географски региони.

2. Ще могат:

- да установяват основните компоненти на общественото здраве в глобален аспект;
- да познават глобалните здравни организации и техните краткосрочни и дългосрочни програми за действие в областта на общественото здраве;
- да получават, когато е необходима информация от Мрежи за наблюдение над заразните заболявания и ранно предупреждение. Антимикробната резистентност. Биотероризъм. Европейският Център за Превенция и Контрол на Болестите.
- да използват информацията от Международни мрежи за превенция и контрол на хроничните болести;
- да идентифицират обществено здравни проблеми на специфични популации и географски региони.

3. Ще придобият следните компетентности:

- способност да прилагат основните принципи на общественото здраве;
- способност да познават и прилагат в практиката си краткосрочни и дългосрочни програми на Световната здравна организация и Европейския съюз за действие в областта на общественото здраве;
- способност за анализ и оценка на данни от Мрежи за наблюдение над заразните заболявания и Международни мрежи за превенция и контрол на хроничните болести.

10. **Начин на преподаване**

- **аудиторно** - учебното съдържание се преподава чрез лекции, семинари, самостоятелна работа;
- **извънаудиторно** - контрол върху извънаудиторната заетост на студентите се осъществява чрез задаване на проекти и задания;

11. Предварителни изисквания (знания и умения от предходно обучение) и изисквания за други (едновременни) курсове

Необходимо е да са преминали обучение по дисциплината „Социална медицина".

12. Препоръчани избираеми програмни компоненти

Всички компоненти на курса са задължителни.

13. Съдържание на курса

Курсът има за цел да запознае и подготви студентите за прилагане в практика на основните епидемиологични методи в своята дейност. Усвояване на професионални компетенции при разработване на програми за провеждане на епидемиологични проучвания и тяхното приложение в ежедневната практика.

Специално внимание се отделя на основните епидемиологични методи и тяхното приложение в дейността на магистрите по управление на здравни грижи.

13.Б. Тематично съдържание на учебната дисциплина

А) Лекции

1. ***Въведение в същността на глобалните проблеми на общественото здраве. Основни компоненти и принципи на общественото здраве.*** (***3 часа)***
2. ***Здравни данни и индикатори за глобален здравен мониторинг.*** (***2 часа)***
3. ***Основни детерминанти на глобалното здраве (2 часа)***
4. ***Демографските процеси и глобалното здраве. Тенденции на глобалния здравен статус. (3 часа)***
5. ***Глобални проблеми на хроничните неинфекциозни заболявания. Измерване на тежестта на заболяванията. (3 часа)***
6. ***Глобалното здраве и съвременни международни организации. Краткосрочни и дългосрочни програми на Световната здравна организация и Европейския съюз за действие в областта на общественото здраве. (2 часа)***
7. ***Глобално здраве и здравните системи. (2 часа)***
8. ***Глобални проблеми на репродуктивното здраве и здравето на жените. (2 часа)***
9. ***Глобални проблеми на здравето на децата. (1 час)***

Б) Упражнения (семинари)

1. ***Глобални здравни и хуманитарни организации. СЗО. Главна Дирекция „Здраве и защита на потребителя" на Европейския съюз. Програма за развитие към ООН. Движението на Международния Червен кръст и Червения полумесец. (2 часа)***
2. ***Глобални проблеми на заразните заболявания. Стратегии за превенция и отговор на заплахи от заразни болести. Мрежи за наблюдение над заразните заболявания и ранно предупреждение. Антимикробната резистентност. Биотероризъм. Европейски Център за Превенция и Контрол на Болестите. (3 часа)***

3. ***Околна среда и глобално здраве. (2 часа)***
4. ***Редките болести като обществено здравен проблем в глобализираното общество. Пренатална профилактика с фолиева киселина. Масов неонатален скрининг за вродени заболявания. Качеството и безопасността на субстанциите от човешки произход, органни и тъканни трансплантации. (2 часа)***
5. ***Етика и човешки права в глобалното здраве. (1 час)***

13.В. Техническо осигуряване на обучението

● Мултимедиен проектор, лаптоп, проекционен екран

Аудиторните занятия се провеждат в модерни аудитории или зали, оборудвани с мултимедийна техника и с осигурен Интернет.

За самостоятелна работа студентите могат да ползват библиотека, компютърна зала със свободен достъп. Студентите имат възможност да получат консултации като се срещат лично с преподавателите в определените за консултации часове.

14. Библиография (основни заглавия)

1. Стефанов Р. Социална медицина: подходи за обучение и модели. Пловдив. 2010.
2. Грънчарова Г., Янкуловска С. Основи на социалната медицина. 2021.
3. Стефанов Р. Социална медицина: подходи за обучение и модели. Изд. „Студио Гриф“, Пловдив, 2010.
4. Данон Ш. Екология и епидемиология. Изд. на НБУ, София, 2002.
5. Бийгълхол Р, Бонита Р, Келстрьом Т. Основи на епидемиологията. Изд. „Конквиста“, Варна, 1995.
6. Джамбазов С, Меков Е, Славчев Г, Веков Т, Димитров П. Клинични изпитвания. Теория, практика и препоръки. Изд. на Централна медицинска библиотека, Медицински университет – София, 2020.
7. Brody T. Clinical Trials. Study Design, Endpoints and Biomarkers, Drug Safety, and FDA and ICH Guidelines. Academic Press; 2nd edition, 2016.
8. Meinert CL. Clinical Trials Handbook: Design and Conduct. Wiley, 2012.
9. Friedman LM, Furberg CD, DeMets DL, Reboussin DM, Granger CB. Fundamentals of Clinical Trials. Springer; 5th edition, 2015.

15. Планирани учебни дейности и методи на преподаване

Курсът предвижда

- присъствени лекции;
- семинарни упражнения;
- проекти за самостоятелна работа;
- тестове за самооценяване;
- анализ и решаване на казуси;
- аудиторна писмена работа.

Методи на преподаване - лекционно изложение; дискусии; дебат по теми от курса; работа в „малки групи”; ролеви игри; самостоятелна работа

16. Методи и критерии на оценяване

Курсът завършва с изпит:

- По време на семестъра студентите получават текуща оценка от заданията, която участва във формирането на крайната оценка на изпита с тегло 50%.
- По време на сесията се провежда окончателен писмен изпит (тест) с продължителност 1 учебен час, формиращ 50% от крайната оценка. Оформената оценка се мотивира пред студента и се вписва в изпитния протокол и студентската книжка.
- Неполучилите положителна оценка се явяват на поправителен изпит, който се провежда при същите правила.
- Ако и на поправката студентът не успее да издържи изпита се явява на ликвидационен изпит.

17. Език на преподаване

български

18. Стажове/практика

Не са предвидени

19. Конспект

1. Същност на глобалните проблеми на общественото здраве. Основни компоненти и принципи на общественото здраве.
2. Здравни данни и индикатори за глобален здравен мониторинг.
3. Основни детерминанти на глобалното здраве.
4. Демографски процеси и глобално здраве. Тенденции на глобалния здравен статус.
5. Глобални проблеми на хроничните неинфекциозни заболявания. Измерване на тежестта на заболяванията.
6. Глобално здраве и международни организации. Програми на Световна здравна организация и Европейски съюз в областта на общественото здраве.
7. Глобално здраве и здравните системи.
8. Глобални проблеми на репродуктивното здраве и здравето на жените.
9. Глобални проблеми на здравето на децата.
10. Глобални здравни и хуманитарни организации – Световна здравна организация, Европейска комисия, Програма за развитие на ООН, Международен Червен кръст.
11. Глобални проблеми на заразните заболявания. Превенция и контрол. Системи за надзор и ранно предупреждение. Антимикробна резистентност. Биотероризъм. Роля на Европейски център за превенция и контрол на заболяванията.
12. Околна среда и глобално здраве.
13. Редки болести като глобален здравен проблем. Пренатална профилактика. Неонатален скрининг. Трансплантации и безопасност на субстанции от човешки произход.
14. Етика и човешки права в глобалното здраве.

15. Изготвил описанието

Доц. д-р Елеонора Христова-Атанасова, дм

Учебният курс е разгледан и утвърден на Катедрен съвет на Катедра „Социална медицина и обществено здраве”, на дата 22.04.2026 г. с Протокол № 13/22.04.2026 г.